

Kulturní studia - minor

K čemu vám bude, když si dosavadní studijní program upravíte do podoby maior a k němu si přiberete Kulturní studia jako minor?

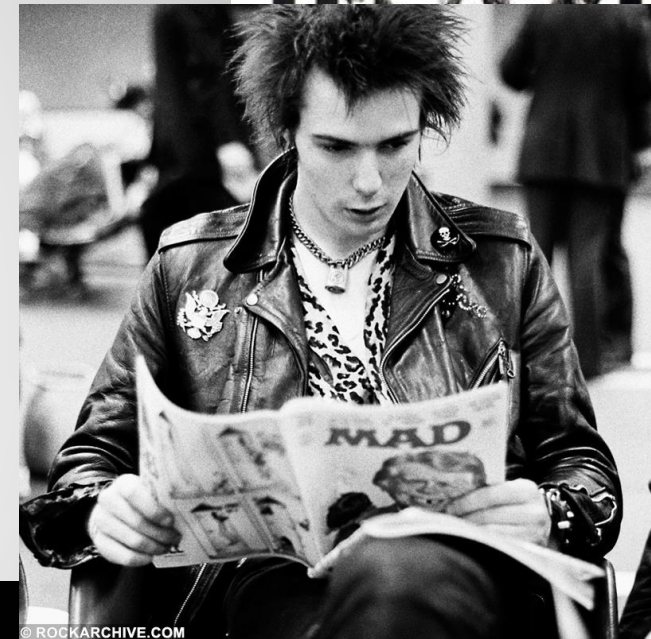
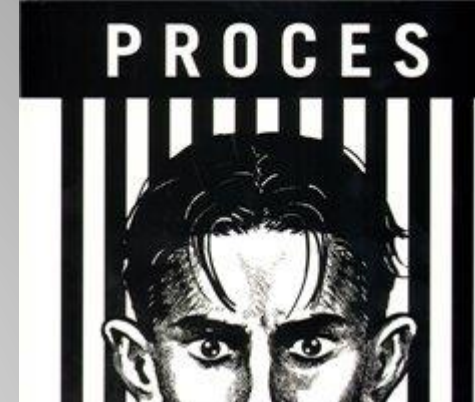
1) Jde o nový obor, který se na západních univerzitách naplno prosadil v **90. letech 20. století** pod názvem **Cultural Studies**.

2) **Kulturu nevykládají jako vývojovou řadu důležitých děl a jejich hlubokých významů, ale jako síť vztahů, které mají nějaký dopad na společnost, civilizaci i jednotlivé vnímatele.**

Když použijeme analogii z přírodopisu: Nevykládají anatomii savců (a jejich jednotlivých čeledí, rodů a druhů), plazů, ptáků atd., ale vykládají kulturu jako fungující celek, tedy vztahy typu: některé šelmy žerou jen jiné savce, jiné šelmy jsou všežravé; šelmy udržují rovnováhu mezi býložravci a vegetací atp.

3) **Nevěnují se jenom vysokému elitnímu umění, ale i populární a masové kultuře.** Filmy s Jamesem Bondem jsou pro ně stejně vydatným akademickým materiálem jako Kafkův Proces. Kromě uměleckých děl zohledňují i oblasti sportu, volného času, módy a dějin moderních médií.

Co to jsou Kulturní studia?

Dává smysl studovat Kulturní studia jako „pouhý“ minor?

- Dává. Pro nový systém vysokoškolského studia, založený na možnosti studovat program ve verzi maximus, maior či minor, jsou Kulturní studia vhodná tím, že nemají žádný materiál, jehož vývoj někde začíná a někde končí a teprve když se zvládne celek, začne to celé dávat smysl.
- Kulturní studia pracují s vybranými materiálovými vzorky z jednotlivých druhů umění a z moderních dějin (od 19. století do současnosti). Tyto vzorky, i v malém množství, jež se do minoru vejde, dostačují, aby na nich šlo pozorovat a vyvozovat obecné mechanismy fungování kultury ve společnosti. Studenti a studentky tedy netrpí tím, že jim je nabídnut jenom nějaký pahýl, z něhož si původní celek stejně nejde příliš dobře představit.

Studijní program: **B0388A180001 – Kulturní studia**

Kreditní limit: **180 kr.**

Akademický rok: **2021/2022**

Specializace: **Kulturní studia (minor)**

Studium: **Prezenční**

Zaměření: **2**

Etapa: **první**

Verze: **2020**

Kreditní limit: **59 kr.**

Segment studijního plánu: **Kulturní studia (minor)**

Povinné předměty (KUST_A2) (statut bloku: A)

Počet předmětů: 16 kreditů: 59

Kat./Zkr.	Název předmětu	Počet kred.	Rozsah výuky Př+Cv+Sem	Zakonč.	Doporuč.	
					Rok	Sem.
UUK/7KTK	Kulturní texty v kulturních kontextech	3	0+0+2	Zp	2	Z
UUK/7MKH	Metody kulturní historie	4	2+0+0	Zk	2	Z
UUK/7PSK1	Výv. poetika a sémantika pop. kult. I	4	2+0+0	Zk	2	Z
UUK/7ZMK	Základy mediální komunikace	4	0+0+2	Zk	2	Z
UUK/7PCZ	Pol. - ideje - spol.: děj. českých zemí	4	2+0+0	Zk	2	L
UUK/7PMS	Pol. - ideje - spol.: dějiny mod. světa	6	4+0+0	Zk	2	L
UUK/7PSK2	Výv. poetika a sémantika pop. kult. II	4	2+0+0	Zk	2	L
UUK/7SEM	Sémiotika	4	0+0+2	Zp	2	L
UUK/7CHM	České historické myšlení: Trad. a souč.	4	2+0+0	Zk	3	Z
UUK/7KT	Kulturní teorie	4	2+0+0	Zk	3	Z
UUK/7SKR	Sociokulturní rámce moder. každodennosti	4	2+0+0	Zk	3	Z
UUK/7SU	Středoevropský úděl: diskuzní seminář	4	0+0+2	Zp	3	Z
UUK/7AT	Aktuální témata kulturních studií	3	0+0+2	Zp	3	L
UUK/7KP	Kolokviální práce z kulturních studií	3	0+0+0	Ko	3	L
UUK/7SED	Střední Evropa v moderních dějinách	4	2+0+0	Zk	3	L
UUK/7Q3A2	Kulturní studia	0	0+0+0	Szv	3	L

Co budete studovat?

Co studiem v podobě minor získáte?

- Základní **povědomí o moderních socio-kulturních dějinách** skrze předměty Politika – ideje – společnost: Dějiny českých zemí i Dějiny moderního světa, České historické myšlení, Sociokulturní rámce moderní každodennosti, Středoevropský úděl a Střední Evropa v moderních dějinách.
- Základy **soudobé kulturní teorie** skrze předměty Kulturní texty v kulturních kontextech, Metody kulturní historie, Základy mediální komunikace, Sémiotika a Kulturní teorie.
- Základy **dějin populární kultury** skrze předměty Vývojová poetika a sémantika populární kultury I a II.

Jaké knihy vás budou studiem provázet?

- Barthes, Roland: *Mytologie*. Praha: Dokořán, 2004.
- Bartlová, Milena, ed.: *Pop History. O historické věrohodnosti románů, filmů, komiksů a počítačových her*. Praha: Lidové noviny, 2003.
- Burke, Peter: *Co je kulturní historie?* Praha: Dokořán, 2011.
- Davies, Norman: *Evropa: Dějiny jednoho kontinentu*. Praha: Academia a Prostor, 2005.
- Fiske, John: *Jak rozumět populární kultuře*. Praha: Akropolis, 2017.
- Johnson, Paul: *Dějiny 20. století*. Voznice – Praha: Leda, 2014.
- Křen, Jan: *Dvě století střední Evropy*. Praha: Argo, 2005.
- Monaco, James: *Jak číst film: Svět filmu, médií a multimédií*. Praha: Albatros, 2006.

Další otázky a kde najít odpověď?

- Kdo vás bude učit?
 - viz [FF JU – Fakulta – Ústavy – Ústav věd o umění a kultuře – Lidé a kontakty](#)
- Kdo všechno u nás studoval a co dnes naši absolventi a absolventky dělají? – viz [Studovali u nás](#)

Více o programu Kulturní studia se lze dočíst v rozhovoru s ředitelem Ústavu věd o umění a kultuře prof. Petrem Bílkem

Na YouTube můžete také shlédnout přednášku prof. Bílka „Jak to tenkrát běžel Zátopek: literární a masmediální obrazy Zátopkova vítězného běhu na 5000 metrů na OH Helsinky 1952“

CO JSOU KULTURÁLNÍ STUDIA?

Od zimního semestru má Filozofická fakulta nový Ústav věd o umění a kultuře. Vznikl sloučením dvou menších ústavů a sdružuje tři vědecká pracoviště – Oddělení dějin umění, Oddělení estetiky a Oddělení kulturních studií.

Právě o kulturních studiích jsme si povídali s ředitelem nového ústavu, profesorem Petrem A. Bílkem, který vyučuje na Oddělení kulturních studií FF JU a současně působí také na Ústavu české literatury a komparistiky FF UK v Praze. V hlavním městě sice trvale žije, cesty do Českých Budějovic si přý ale vyložené užívá. „Filozofická fakulta JU byla první v republice, která začala kulturní studia vyučovat, a tím mi splnila dlouholetý sen. České prostředí se tomuhle oboru dlouhou dobu bránilo, nechťelo si sem nechat zavléct nějakou módní anglosaskou záležitost. Dnes se už kromě nás vyučuje také v Olomouci,“ vysvětluje literární teoretik Bílek. I z důvodu obecné nedůvěry se tehdejší, a stále ještě dobíhající, magisterský obor jmenuje Literární-historická studia. Obor byl původně vyučován na Ústavu bohemistiky, postupně ale vznikl malý samostatný Ústav kulturních studií a přibyl bakalářský obor Kulturní studia. Magisterský program je již nově akreditován jako Kulturní studia. Chybí tak jen doktorský program, se kterým se výhledově také počítá.

DETEKTIVKA NENÍ ODPAD

Podle Petra A. Bílka jsou kulturní studia oborem budoucnosti na poli humanitních předmětů. „Probíhá generační obměna, studenti jsou jiní než před deseti lety. A právě tehle obor má potenciál zaujmout, aniž by

Obor bourá přežití kategorie takzvaného vysokého a pokleslého umění.

byl povrchní. Přináší nové úhly pohledu mřením vysoké kanonické kultury s kulturou populární a masovou, klade důraz i na materiální stránku věci. Kultura přece není jen vyzařování ducha, ale také něco, co něco stojí, co se v nějaké materiální formě uchovává, co nám vstupuje do životů,“ vysvětluje Bílek. Kulturní teoretiky tak zajímá, kolik měl film diváků, v jakém nákladu vyšla kniha a rozhodně se nebrání takzvanému pokleslému umění. „Spousta filmů nenabízí estetickou hodnotu, ale zároveň jsou společenským jevem, který svědčí o diváckém vkusu, o chytře použitých komerčních strategiích a tak dále,“ tvrdí Bílek, který si na kulturních studiích cení právě toho, že se jim daří bourat přežití kategorie takzvaného vysokého a pokleslého umění. „Nelze přece vnímat romány Arthura Conana Doylea jako odpad jen proto, že se jedná o detektivku, mimochodem kvalitně psanou a velmi vypovídající o viktoriánské Anglii,“ uvažuje. Obor také narušuje zažitou představu, že vědec musí být odborníkem na jednu oblast a do jiné si netroufá. Komparatistický přístup nutí vědce pohybovat se v celé sféře kultury, i když to pro někoho může zavánět diletantstvím.

CO SI VZÍT NA PUSTÝ OSTROV

„Na současné společnosti mi vadí, jak snadno přijímá i ty nejtupější a zcela ledabyle naservírované významy. Nejsme ochotní či schopni si připustit, že věci jsou složitější,

nez jejím preacnuaci,“ zminuje Bílek, pro kterého jsou ústní pohovory i zajímavou sondou do aktuálního vkusu mladých lidí.

AKADEMIK I LETUŠKA

Každý uchazeč o studium si nutně musí položit otázku, čím jednou bude. Enormní poptávka po humanitních oborech v posledních letech částečně ustupuje potřebám technického vzdělávání. Není trh přesycen humanitně vzdělanými lidmi? „Představa, že si společnost objedná určité obory, a ty proto zvýhodní, se mi nelíbí. Současní studenti tady budou působit dalších čtyřicet let aktivního života, a který z politiků dohlédne, jaký typ vzdělání bude v tu dobu potřeba?“ upozorňuje. Z uplatnění absolventů kulturních studií Petr A. Bílek obavy nemá. První možností je pochopitelně akademická kariéra. Už bylo zmíněno, že struktura oboru zatím chybí doktorské stu-

řte Petr A. Bílek budoucnosti

rávě kritické a základních, který projevímě schopně podle Bílka pro kulturu. anoušek rytířinkové muzi i ho vybavíme st s kulturou stále striktně ich zkoušek. šet je mluvit. ediné dílo zvali na pustý iskočených, ná zrovna hodnešní uchazezdvou kliknutí, u zkušenost

dium, ale část studentů pokračuje na české literatuře, jiní míří do Prahy na Filozofickou fakultu nebo Fakultu humanitních studií UK. Absolventi se přý díky flexibilitě a univerzálnímu vzdělání uplatní i jinde. „Náš student má široký rozhled, komunikační schopnosti, empatii a rozumí fungování významů,“ tvrdí Bílek a jako netradiční příklad uvádí absolventku, která pracuje jako letuška u dubajských Emirates. Pokud by vás kulturní studia lákala, přijďte se podívat na jakoukoli přednášku nebo zábavné Odpolně s humanoidy. ●

Text: Miroslav Vlasák
Foto: archiv Petra Bílka